

Türkiye İsci Partisi ve Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komiteleri'nin

Ortak Açıklaması

İsci sınıfının, Türk ve Kürt halkının değerli evladı Behice Boran Yıldas'ımızı Genel Başkanımızı yitirdik. Ülkemizde barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesinin yılmaz bir savcısı, uluslararası komünist hareketin sekin önderlerinden biriydi. Boran Yıldas atesli bir yurtsever ve enternasyonalistti. Onun komünist kişiliğinde direngenlik, kararlılık ve mücadele en belirgin özelliklerdi. Boran Yıldas her zaman işçi sınıfının, demokratik ve sol güçlerin birliğini ülkemizin aydınlık geleceğinin güvencesi olarak kararlılıkla savundu. En sert mücadeleler içinde birlikçi yaklaşımın, birlikçi tutum ve anlayışın örneği oldu. Onun onurlu, mücadeleci, ilkel yasa çizgisi bugünün ve gelecek kuşakların yol göstericisi olacaktır.

Türkiye İsci Partisi ve Türkiye Komünist Partisi, onunla birlikte başlayan ve tamamlanan her iki partinin Türkiye Birleşik Komünist Partisi olarak birleşmesi çalışmalarını en kısa zamanda ortak kongreyle noktalayacaklardır. yine onunla birlikte çizilen Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin tarihsel görevi olan, komünistleri birleştirme görevini her iki parti kararlılıkla yerine getireceklerdir.

Behice Boran Yıldas, yurtdışında yaşama gözlerini yumdu. ama onun yureği her zaman ülkede atıyordu. Behice Boran Yıldas'ı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkararak ülkemizde onun etrafında oluşan büyük saygınlığı ve sempatiyi kirmanın mümkün olmadığı görülmüştür. Şimdi onu son yolculuğuna uğurlarken Türkiye İsci Partisi ve Türkiye Komünist Partisi inanıyorlar ki, bu gerçek ülkemiz insanları, ilericiileri, demokratları, devrimci ve komünistleri, işçileri, emekçileri, aydınları, gençleri ve kadınları tarafından bir kez daha kanıtlanacaktır. Behice Boran Yıldas yurtdışındaki onbinlerce politik göçmenin Türkiye'ye dönüş ve demokrasi istemlerinin bir temsilcisi olarak da dönecektir.

Behice Boran Yıldas'ımızın aralıksız mücadele içinde geçen yarı yüzyılı ülkemizde demokrasinin kazanılması, barış ve demokratik yenilenme mücadelesinin ivme kazandığı bir noktada son buldu. Ama onun ölümü de bu mücadelenin daha da yükselmesinde etkili bir rol oynayacaktır.

Türkiye Birleşik Komünist Partisi her düzeyde birlik bayrağını sürekli yükselterek, ülkemizde demokrasinin kazanılması ve genişletilmesinde etkili bir rol oynayarak güçlenecek, yasal çalışma hakkı için mücadelesini başarıya ulaştıracaktır.

Onun mücadeleci, onurlu anısı onunda saygıyla eğilirken, bir kez daha bu yolda kararlılıkla yürüyeceğimizi taahhüt ederiz.

12.ekim.1987 Türkiye İsci Partisi Merkez Komitesi
Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi

Behice Boran'ın Vefati Üzerine Türkiye İsci Partisi Merkez Komitesi'nin Yaptığı Açıklama....

Boran'ı yitirdik. Boran Türkiye İsci Partili idi, Partimizin üyesi, 1964'deki kongresinden itibaren Genel Yönetim Kurulu ve Merkez Yürütme Kurulu üyesi, 1970 kasım'ından buyana da Genel Başkanı idi. O, partimizin 27 yıllık mücadele tarihinin 17 yılını Genel Başkanımız olarak damgasını vurdu.

Boran partinin yolunu cizen teorisyeni, ideologuydu, onun da ötesinde en genç militan kardesimizden daha genç militanimizdi. Sözcüğün tam anlamıyla son nefesine kadar militanca uğras ve mücadele içinde, yoldasımızdı. Genel Başkanımızı, militan kardesimizi, yoldasimizi yitirdik, basımız sağ olsun .

Boran komunistti. daha 40'larda genç bir öğretim üyesi, bilim adamı olarak örgütlü mücadele içinde yer almış, kafası ve kalemıyla olduğu kadar gerektiğinde dergileri sirtlayarak, köprü başında bildiri dağıtarak bütün benliğiyle kendini işçi sınıfına adamıştı. 45 yıl boyunca hareketin gelişmesi uğruna, kaçınılmaz legalitesini biran önce gerçekleştirmek uğruna, birliğini sağlama uğruna, işçi sınıfı davası uğruna yasadı, mücadele etti. Son gün son anda TİP-TKP birliğini müjdeledi. Tüm komunistlerin, işçi sınıfımızın başı sağ olsun.

Boran enternasyonalistti. işçi sınıfı hareketinin uluslararası karakterini, kardeşliğini, dayanışmasını, birlik ve beraberliğini, bağımsızlık ve özgürlüğünü uyumlaştırmasını en iyi bilenlerden di. Boran gerçek bir yurtsever, gerçek bir enternasyonalistti.

Boran özgürlükçü idi. Ahentürlü baskı ve tahakküme karşı özgürlük için mücadele etti. Kürt halkının varlığının tanınması ve üzerindeki baskıların kalkması için mücadelede birer kilometre taşı olan yazıları, sözleri, uğruna 15 yıl hapsin göze alındığı 4. Büyük Kongre kararları, mahkeme savunmaları, meclis ve radyo konuşmalarıyla, Kürt demokrat ve yurtseverlerinin, özgürlükçülerin başında oldu.

Boran gerçek bir demokrat, tam bağımsızlık için savasan gerçek bir yurtseverdi. 45 yıl boyunca ülkemizin demokrasi tarihinde atılmış her ileri adımda onun katkıları vazgeçilmez değerdedir. Yurt ve Dünya'daki ilk yazısında son basın toplantısındaki konuşmasına kadar. Demokrasi ve yurtseverlik mücadelesinde yer alan bütün kardeşlerimizin başı sağ olsun.

Boran barışseverdi. 1950'de barış mücadelesinin ilk örgütleyicisi o günden bugüne barış için uğras verenlere örnek oldu. Barış savascılarının başı sağ olsun.

Boran ülkede ve dünyada, günümüzde ve gelecekte hertürlü somuru ve baskıdan arınmış dopdolu insanca bir yaşam özledi, bunun için yaşamının sonuna kadar mücadele etti. Onun yolu birlik ve mücadele yoluydu. O son anına kadar tüm barış ve demokrasi güçlerinin birliği, sol güçlerin birliği, işçi sınıfının birliği için çalıştı. Bugün bizler, partiyi dün ve bugün omuzlayanlar, onu izleyenler, ona gönül ve destek verenler birlik için, mücadele için Boran'ın yolundan daha sıkı kenetlenip yuruyacağız.

Boran Yoldas bize mücadelede kararlılığı öğretti, en güç koşullarda basımızı dik tutmayı öğretti. Biz Boran Yoldas'a layık öğrenciler olacağız, söz veriyoruz. Rahat uyu.

11. ekim. 1987 Türkiye İsci Partisi Merkez Komitesi.

Behice Boran'ın Vefatı Üzerine Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi Açıklaması....

Geçtiğimiz Cumartesi günü TİP Genel Başkanı, işçi sınıfının Türk ve Kürt halkının değerli evladı, ülkemizde, barış, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde önder bir komünisti, uluslararası komünist harekette enternasyonalist saygın bir yeri olan Behice Boran Yoldaş'ı yitirdik. En başta TİP ve yandaşlarına baş sağlığı dileriz. Bu acı kayıp tüm TKP üye ve yandaşlarının yüreğindedir ve aynı zamanda bizim kayıbımızdır. İşçi, emekçi halkımızın, tüm ilerici ve yurtseverlerin, aydınlarımızın başı sağ olsun.

Boran Yoldaşla ölümünden 2 gün önce partimiz Genel Sekreteri Haydar Kutlu Yoldaş Bükütsel'de düzenledikleri ortak basın toplantısında, partilerini TBKP adı altında birleştirmeye karar verdiklerini açıklamışlardı. Böylece Boran Yoldaş, daha genç yaşlarda başladığı barış, demokrasi, sosyalizm mücadelesini, ileri yaşlarında komünist hareketin birliği gibi çok önemli görevin yerine getirilmesiyle noktaliyordu.

Boran Yoldaş, daha 1940'li yıllarda bir aydın olarak yazdığı yazılar, çıkardığı dergilerle bir omur boyu sürecek mücadelesine başlıyordu. 1950 yılında Barışseverler Derneği kurucusu ve genel başkanı olarak Kore'ye asker gönderilmesine karşı çıkıyor ve bu barış savascılığı ilk mahkumiyetine neden oluyordu.

1965 yılında TİP yöneticisi olarak parlamentoya giren yoldaş, parlamento kursusunun işçi sınıfı mücadelesi için nasıl kullanılabileceğinin parlak örneklerini veriyordu. O, Türkiye'de sosyalizmin koylara kadar yayılmasında, Marksizm Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ilkelerinin gelişip güçlenmesinde çok önemli bir rol oynamıştır.

Boran Yoldaş 1970 yılında TİP genel başkanlığına seçildi. Ardından 12 mart darbesi, Kürt halkının demokratik ve anayasal haklarını talep eden TİP'i kapattı ve Boran Yoldaş'ı öteki TİP yöneticisi yoldaşlarla birlikte 15'er yıla mahkum etti.

Boran yoldaş 1975 yılında TİP'i yasal olarak yeniden kuruyor ve bu kez komünist hareketin birliği mücadele gündemine giriyordu. Boran Yoldaş'ın ölüm, 77 yaşında, yurt dışında ve vatandaşlık haklarından yoksun olarak aramızdan aldı. Bugün Batı Avrupa'da onun kaderini paylasan daha onbinlerce ilerici yurtsever yaşıyor.

Boran Yoldaş, 60'li yıllarda yetişmiş tüm ilerici, devrimci kadrolara emeği geçmiş bir lider olarak, onlara, tüm komünist harekete, devrimci sola, ilerici, demokrat, yurtsever kişi ve gruplara, birlik çağrısı yapıyordu. Çünkü, Boran Yoldaş'ın deyimiyle "aydınlık geleceğin" görevleri bugün her düzeyde birlik çabalarının yaşama geçmesiyle olanaklıdır. Boran Yoldaş bizlere kavga mirası olarak birlik görevlerini bıraktı. Bu her düzeyde yerine getirilmesi gereken bir mücadele bayrağı olarak yaşama geçecektir.

O, partimizin kurucusu Mustafa Suphilerden buyana tüm devrim şehitlerinin safında yerini aldı. Onların kavgası şimdi ülkemizin karanlık güçlerin ellerinden, somuru ve zorbalığın boyunduruğundan kurtarılabilmesi için, hepimizin kafasında, yüreğinde ve eylemindedir.

Devrimci geçmişimize, birlikçi tutumumuz, birlikçileşmemizle, devrimci bir gelecek hazırlama görevi bizi bekliyor.

İki partinin birliğinin gerçekleşmesinde, Boran Yoldaş'ın inancılı ve kararlı tutumu hiçbir zaman unutulmayacak, onun yuksekte tuttuğu barış, demokrasi, sosyalizm bayrağı hep yukarıda kalacaktır.

11. Ekim 1987 Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi.

(1)

10 ekim 1987'de vefat eden Türkiye İsci Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın yasamı....

Türkiye İsci Partisi Genel Başkanı Behice Boran, 1910 yılının 1 Mayıs'ında Bursa'da doğdu. Orta halli bir zahire tüccarı ailesinin 3 çocuğundan en küçüğü idi. Orta öğrenimini Arnavutköy Amerikan Kız Koleji'nde tamamlayan Boran, kazandığı burs ile Michigan Üniversitesi'nde yüksek öğrenimini sürdürdü ve aynı üniversitede sosyoloji doktorası yaptı. Türkiye'ye gelisinde kısa süre öğretmenlikten sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Sosyoloji Kursusunda doçent oldu. Manisa köylerindeki sosyal yapı araştırmalarını konu alan ve uzun yıllar Türkiye'de tek kalan kitabı, o günlerdeki araştırmalarının ürünüdür.

Ankara'daki yasamı ile birlikte örgütlü mücadele içinde yer alan ve 1942 yılında Türkiye Komünist Partisi'ne üye olan Boran, fakülte arkadaşları ve ülkenin tanınmış Marksist aydınları ile birlikte "Yurt ve Dünya" ve "Adımlar" dergilerinin başlıca yazar ve yöneticilerinden oldu. Yine tanınmış bir Marksist olan Nevzat Hatko ile yasamını birleştiren Boran, zamanın iktidarının hismine uğramakta gecikmedi. Boran fakülte'deki 3 arkadaşı ile önce fakülte genel kurulu, bu olmayınca mahkeme kararıyla isinden uzaklaştırılmak istendi. Mahkemede aklanınca bu defa da, o sırada Milli Eğitim Bakanı olan "Anadolucu" Resat Semsettin Siret ve etrafının bulduğu son çare kursülerini lağv etmek, böylece Boran da içinde 4 öğretim üyesini fiilen üniversiteden uzaklaştırmak oldu. Diğer arkadaşları dış ülkeler öğretim kurumlarında önemli görevler yüklenerek yurtdışına gittiler.

Boran yurttan kalmayı yeğledi, ve yine Anadolu Ajansı'ndan tercümanlık isinden uzaklaştırılmış bulunan esinin actığı tercüme bürosunda çalışmaya başladı. Yazıları muhtelif dergi ve gazetelerde yayımlanıyordu.

1950 Haziran'ında Boran'ı Türkiye Barışseverler Derneği'nin kurucu başkanı olarak görüyoruz. Derneğin kuruluşundan kısa bir süre sonra 14 Mayıs Seçimleri ile isbasına gelmiş ilk DP Hükümeti, patlak veren Kore Savaşı'na Amerika'nın yanında katılma kararı verdi. Barışseverler Derneği'nin olayı protesto eden bildirisi, bizzat Boran ve diğer kurucu yöneticiler tarafından dağıtıldı. Yeni iktidarın buna yanıtı ise Barışseverlerin tutuklanarak Ankara askeri siyasi mahkemesi'ne sevkidir. Mahkeme, büyük tartışmalar ve bir kaç defa tahliye ve yeni tutuklamalardan sonra, "milli menfaatlere zarar verecek faaliyette bulunmuş olmalarından dolayı" Boran ve arkadaşlarını 15 ay hapse ve 5 ay sürgüne mahkum etti. Boran'ın tek çocuğu olan Bursun Hatko da bu tutuklama ve tahliye serisi sırasında, bir yeni tutuklamadan önce doğmuş bulunuyordu. Bu davanın bitiminden kısa bir süre sonra Boran'ı 51 tutuklamaları adıyla bilinen tutuklamaların son serisinde tutuklanmış olarak görüyoruz. 6 ay tutuklu kaldıktan sonra askeri mahkemenin Boran hakkındaki kararı delil yetersizliğinden beraattir.

27 Mayıs sonrası görece demokratik ortamda Boran, yine yazıları gazete surlarında ve dergilerindedir. Bu sırada Türkiye İsci Partisi kurulur. Bir yıl sonra 8 Şubat 1962'de tanınmış sosyalist Aybar, Genel Başkan olarak partinin başına geçmeye çağrılır. Kısa bir süre sonra Boran da parti saflarındadır. Partideki ilk görevi Bilim ve Araştırma Bürosu üyeliği ve büro üyesi olarak yazılacak parti programının hazırlanmasıdır. Bundan sonra, bugüne gelinceye kadar Boran bu büronun üyesi olsun olmasın partinin yürütülen teorik çalışmalarının hemen hepsinin başında yer alır ve 1962'de başlayan bilimsel sosyalistleşme çizgisindeki gelişmenin başlıca mimarlarından, biri olur.

1964'de İzmir'de yapılan 1. Kongreye tek İstanbul delegesi olarak katılan Boran, Genel Yönetim Kurulu'na seçilir. Bu üyelik son ayına kadar 23 yıldan fazla sürecektir. Kongre sonrası Merkez Yürütme Kurulu üyeliğine seçilen Boran, bu görevini de 1968'deki parti içi ayrışma ve mücadele sırasında bir yıl uzak kalması dışında, bugüne kadar sürdürecektir.

1965 seçimlerinde partinin Urfa milletvekili olarak meclise giren Boran, diğer görevlerine ek olarak Meclis Grubu Dis Politika ve Milli Savunma Sözcüsü oldu. Türkiye İsci Partisi'nin NATO, Üs-ler, bağımsız dış politika, yurt savunmasını esas alan milli savunma konularında yaptığı çıkışlarda ve bunların kamuoyuna maletme mücadele ve başarılarında Boran'ın meclis içi ve dışı katkısı belirleyici etkenlerden biri oldu. Boran bu dönemde Türkiye-Ortak Pazar Paralelmentolararası Ortak Komisyonunda görev alan parlamenterler arasında bulundu.

1968 yazında parti içinde başgösteren sağ değerlendirmelere ve politikalara ve önce içten ve sonra dışardan geliştirilen ''sol'' değerlendirme ve politikalara karşı parti çizgisini savunma sonunda 4. Büyük Kongre kararıyla bu her iki savrulmaya karşı kesin başarı elde edilmesi mücadelesinde Boran, başlıbaşına bir ağırlıktır. Bu süreç içinde Boran, Aybar'ın partiden istifa etmesi üzerine yeni kongreye kadar sürecek dönemde Genel Başkan olan parti kurucusu Şaban Yıldız'ın yanında Genel Sekreter olarak görev alacaktır.

Boran 1970 yılında yapılan 4. Büyük Kongrede parti başkanlığı görevine getirilmiş ve o günden son nefesine kadar 17 yıl boyunca partinin genel başkanlığı görevini yürütmüştür.

12 Mart 1971 askeri müdahalesi ile baskı rejimi bütün gücü ile sola yüklenirken, Boran ve yoldaşları tutuklanır ve askeri siyaset mahkemesine sevk edilirler. Boran'ın askeri mahkemedeki savunması parti tarihinde olduğu kadar bütün sol, demokrat, yurt-sever hareketin de onur belgesidir. Verilebilecek cezanın en ağırlı ile 15 yıla mahkum olan Boran ve yoldaşları 1974 af yasası ile hapisten çıktıkları zaman partinin yeniden örgütlenmesi ve yeni programı direnilen çizginin somut ifadesi olur. Önden sonraki 2 kongrede de, 12 Eylül sonrası illegal örgütlenmede de partinin başında Boran'dır. bundan sonra nükleer bir savaş felaketiyle insanlığın topyekun yokolma tehlikesi, bunlara karşı mücadele, güç ve eylem birliği ve işçi sınıfının politik hareketinin birliği konuları bütün çalışmalarının, yazı ve konuşmalarının eksenini oluşturur.

Son gün, hastalığının ona bu olanagi verip vermeyeceğini tam olarak bilemeden gerçekleştirilen ortak basın toplantısında TKP-TİP birliği ile ilgili sözleri bu uğurda yıllarını vermiş ve henüz son noktası konmamış olsa da istediğine ermiş olmanın mutluluğunu tasir.

Boran, Türkiye İsci Partisi Genel Başkanı olarak 10 ekim 1987'de mücadelelerle dolu ve o ölçüde de onurlu yaşamını noktalamış bulunuyor.